

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Færøudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 25. oktober 2023
Kontor: Sikkerhedskontor II
Sagsbeh: Astrid Langholz Nathan
Sagsnr.: 2023-06606
Dok.: 3000334

Besvarelse af spørgsmål nr. 10 (Alm. del) fra Folketingets Færøudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 10 (Alm. del), som Folketingets Færøudvalg har stillet til justitsministeren den 27. september 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sjúrdur Skaale (JF).

Peter Hummelgaard

/

Kristoffer Aagren

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 10 (Alm. del) fra Folketingets Færøudvalg:

”I forrige uge bugserede det russiske skib »Lira« et andet russisk skib, »Ester«, til havnen i Runavík på Færøerne pga. maskinfejl. Skibene har været næsten fast inventar i færøske havne de seneste mange år med over 200 besøg siden 2015 ifølge hjemmesiden maritime-executive. Begge skibe er også tilknyttet fiskeri-aftalen mellem Rusland og Færøerne. Men skibene har også været genstand for kontroverser, da begge er blevet omtalt som ”spionageskibe” i dokumentaren Skyggekrigen samt i andre kilder, hvor de bl.a. af den norske efterretningstjeneste mistænkes for at bedrive informationsindhentning på vegne af den russiske regering. Helt konkret fandt det norske politi kommunikationsudstyr bag en bevogtet og låst dør på begge skibe. Udstyr, som det norske sikkerhedspoliti PST betragter som militært. Fiskepolitik og fiskeriinspektion er som bekendt færøske områder, men efterretningstjenesten er dansk. Vil ministeren oplyse, om regeringen i lighed med norske myndigheder har iværksat konkrete tiltag for at styrke kontrollen med udenlandske – og især russiske – skibe i færøsk farvand, i givet fald hvilke konkrete tiltag regeringen og dansk efterretningstjeneste har iværksat, og om regeringen har orienteret landsstyret om tiltagene?”

Svar:

Sikkerhedsmyndighederne tager truslen fra fremmede staters efterretningsvirksomhed mod rigsfællesskabet meget alvorligt. Det gør regeringen selvfølgelig også.

Politiets Efterretningstjeneste (PET) har en kontraspionageindsats i hele rigsfællesskabet, og de danske sikkerhedsmyndigheder holder nøje øje med situationen og tilpasser løbende deres aktiviteter ud fra det aktuelle trusselsbillede. Det sker selvfølgelig i tæt samarbejde med bl.a. det færøske landsstyre samt politiet og Forsvaret, som varetager overvågning til søs.

Der er løbende behov for at øge modstandskraften mod fremmede efterretningstjenester i hele rigsfællesskabet. Det gælder også på Færøerne. Som det fremgår nedenfor, har PET derfor også i de seneste år styrket indsatsen inden for kontraspionage og i den forbindelse bl.a. udbygget analyse- og efterforskningskapaciteten og rådgivningsindsatsen i de pågældende områder.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra PET, der har oplyst følgende:

”Det fremgår af PET’s Vurdering af spionagetruslen mod Danmark, Færøerne og Grønland fra maj 2023, at Kina, Rusland, USA og en række europæiske stater i løbet af en årrække har haft stigende geostrategiske, sikkerhedspolitiske og økonomiske ambitioner i Arktis og Nordatlanten, og at Færøerne og Grønland geografisk er placeret i strategisk vigtige områder for skibe, ubåde og fly, der opererer i Arktis og Nordatlanten.

Det fremgår endvidere heraf, at det er PET's vurdering, at der er en trussel fra russisk og kinesisk efterretningsvirksomhed mod rigsdelen i Arktis og Nordatlanten. Truslen retter sig særligt mod danske, færøske og grønlandske myndigheder og beslutningstagere, herunder politikere og embedsmænd i Landsstyret og Lagtinget på Færøerne og i Naalakkersuisut og Inatsisartut i Grønland.

Der kan efter PET's vurdering også være en trussel mod kritisk infrastruktur samt virksomheder og forskningsinstitutioner, især hvis disse har adgang til information om politiske og militære forhold, om kritisk infrastruktur eller om forhold relateret til mulige kinesiske investeringer.

På baggrund af den mere markante spionagetrussel har der været et behov for at øge modstandskraften mod fremmede efterretningstjenester i hele rigsfællesskabet. Det gælder også Færøerne. PET har derfor i de seneste år styrket indsatsen inden for kontraspionage og bl.a. udbygget tjenestens analyse- og efterforskningskapacitet samt rådgivningsindsats. PET’s rådgivningsindsats udvikles løbende ud fra det aktuelle trusselsbillede og behovet hos de relevante samfundsaktører og foretages, når det gælder Færøerne, i samarbejde med Landsstyret.

PET bemærker, at PET inden for rammerne af et folketings-spørgsmål ikke kan give oplysninger om tilrettelæggelse af konkrete efterretnings- og efterforskningsindsatser samt uddybe spørgsmål om konkrete oplysninger, som PET måtte være i besiddelse af, herunder oplysninger om kendskab til enkeltsager.

PET bemærker herudover, at en nærmere orientering af Folketinget om efterretningstjenesternes virksomhed, herunder vedrørende forhold, som ikke kan besvares inden for rammerne af et folketingsspørgsmål, foregår i Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne, der som bekendt har særlige rammer vedrørende fortrolighed og indseende med PET’s arbejde.”